UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CONCILIO||RVM QVATVOR GENE=||ralium. Niceni. Constantinopolitani. Ephesini. et Calce=||donensis. Que diuus Gregorius magnus tanq[uam]|| quatuor Euangelia colit ac veneratur.||

Merlin, Jacques

Coloniae, 1530

VD16 M 4842

Co[n]ciliu[m] Carthaginen[sis], primu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-72934

Visual Library

CONCILIA LATINO rum ſequuntur, quorum prius eſt Carthaginenſe.

Incipiunt capitula cõcilij primi Carthaginenſis

¶Vt baptiſmum in Trinitate ſuſceptum non iteretur. Capitulum Primum
¶De martyrum ſepulchris & honorificentia. 2
¶Vt clerici & ſanctimoniales fœminæ cum extraneis viris vel fœminis non habitent 3
¶Vt cum viduis vel alijs extraneis perſonis non commorentur. 4
¶Vt clerici vel laici in alterius Eccleſia non ordinentur. 5
¶Vt clerici actus ſecularium vel procurationes non ſuſcipiant. 6
¶Vt clerici vel laici in aliena Eccleſia non communicent ſub literis ſui epiſcopi. 7
¶Vt implicati negotijs alienis, ante redditam rationem clerici non ordinentur. 8
¶Vt laici clericos actores vel ratiocinatores ſibi non conſtituant. 9
¶Ne epiſcopus alterius epiſcopi plebes vel fines vſurpet. 10
¶De clericis contumacibus & de numero iudicantium presbyterorum & diaconorum. 11
¶Vt pacta inter epiſcopos inita cuſtodiantur. 12
¶Vt non liceat clericis fœnerare. 13
¶Vt laici contemptores canonum excommunicentur, clerici vero honore priuentur. 14

Incipit concilium primum Carthaginenſe.

CVM GRATVS epũs Carthaginenſi in Concilio vnà cum collegis ſuis conſediſſet, & qui ex diuerſis ꝓuincijs Aphricanis ad Carthaginẽ conuenerũt. Felice Baianenſi, Fortunatiano Rãptano, Creſcẽte Baienſi, Vindiciano Lacubaienſi, Abundantio Adrumetino, Priato Begeſilitano, Gaudẽtio Turretaliẽſe, Patricio Sincẽſi, Quieto Vticẽſi, Rumulo Tebeſtiano, & cæteris quoꝝ manus cõtinent, idẽ Gratus eṗs dixit: Grãs deo oĩpotẽti & Chr̃o Ieſu, q dedit malis ſchiſmatibus finẽ, & reſpexit Eccleſiã ſuã, vt in eius gremiũ erigeret vniuerſa mẽbra diſperſa, q imperauit religioſiſſimo Conſtãtio imperatori, vt votũ gereret vnitatis, & mitteret miniſtros ſancti opis famulos dei, Paulũ & Machariũ, Dei ergo nutu cõgregati ad vnitatẽ, vt ꝑ diuerſas ꝓuincias Concilia celebremus, & vniuerſæ ꝓuinciæ Aphricæ hodierna die Conciliũ gratia dei Carthaginẽ veniret, vnde conſiderãtibus vobis cum mea mediocritate tractent tituli neceſſarij, de quibus neceſſe eſt nos memores præceptoꝝ diuinoꝝ & magiſterij diuinaꝝ ſcripturaꝝ contemplantes vnitatis tempus, id de ſingulis definire quod nec Carthago vigorem legis infringat, nec tamen tempore vnitatis aliquid duriſſimum ſtatuamus. A

¶Capitulum Primum.

¶Ergo ſi vobis placet, cõſideremus primũ titulũ rebaptizatõis, vnde ſanctitatẽ vr̃am poſtulo vt mẽtis vr̃æ placita ꝑducatis ad deſcẽdentẽ in aquã, & interrogatũ in Trinitate ſcd̃m Euangelij fidẽ, & Apoſtoloꝝ doctrinam, & confeſſum bonã conſciam in deũ, de reſurrectione Ieſu Chr̄i ſi liceat iteꝝ interrogari in eadẽ fide, & in aqua iteꝝ intingi, vniuerſi ep̄i dixerunt, abſit, abſit. Illicitas eẽ ſancimus rebaptizatões, & ſatis eſſe alienũ à ſyncera fide, & catholica diſciplina. Gratus eṗs dixit: Magna beatitudo à deo patre, ꝑ dñm Chr̄m conceſſa eſt tp̄e noſtro, vt liceat religioſis mẽtibus inſinuare Eccleſiaſticã diſciplinã, vt auditores ꝑcipiẽtes regulã rectam & deo placentẽ, p̃mia multoꝝ bonoꝝ ꝑcipiant, vt in ipſis deus in oĩbus, & ꝓ oĩbus honoret, diſcuſſus eſt titulus neceſſarius rebaptizatõis, in quo plus ſchiſmatis rabies deliteſcebat, & habita moderatõe legis vigore, & authoritate fides cuſtodita eſt. Illud ſanè ſapiẽtiſſimis vr̃is ſenſibus inſinuare contẽdo, licet veſtra prudẽtia ſit inſtructa à deo, & mereat in pace, & vnitate conſequi deſup numera larga, tamẽ & ego vnus ex vobis, & q parẽ vobiſcũ ſolicitudinẽ gero, propter Eccleſiaſticum ordinem illud inſinuare curabo. B

II ¶Martyrum dignitatẽ nemo ꝓphanus infamet, neq; paſſiua corpa quæ ſepulturæ tantũ ꝓpter miam Eccleſiaſticã commẽdari mandatũ eſt, redigãt, vt aut inſania p̄cipitatos, aut alia rõne pc̄tĩ diſiũctos non rõne vel tp̄e cõpetẽti, quo martyria celebrent martyꝝ noĩa appellẽt, vt ſi qs ad iniuriam martyꝝ claritatis eoꝝ adiungat inſanos, placet eos ſi laici ſint ad pœniam redigi. Si aũt ſunt clerici, poſt cõmonitionẽ & poſt cognitionẽ honore priuari. Vniuerſi dixerunt, recte ſtabilit ſanctitas veſtra, hoc & ſingulis Concilijs ſtatutum eſt. C

D III. ¶Gratus eṗs dixit: Et illud ꝑcipuē ſi videt̃ veſtræ dilectioni cauēdum eſt, vt paſtoris cura quantū debet & poteſt regularis ꝓuidētia præmoneat, vt nullis liceat ab affectu abſtinētibus carnali apud extraneos pariter commorari, occaſiones em̃ amputandæ ſunt pctōrum, & tollēdæ oēs ſuſpitiones quibus ſubtilitas diaboli ſub prætextu charitatis & dilectōis incautas animas vel ignaras irretire conſueuit. Nullus igit̃ nullaq̀ꝫ ſanctimoniæ & virginitati deſeruiens ꝓpter blaſphemiam Eccleſiæ ſi vobis placet in vna domo cū extraneis penitus commorari debēt, vniuerſi dixerūt. Qui nolunt nubere, & pudicitiæ meliorē eligunt partē, hæc vitare debēt, & nō ſolū habitare ſimul, ſed nec habere ad ſe aliquē acceſſum, hoc ergo & lex iubet, & ſanctitas veſtra commēdat, vt in ſingulis Concilijs ſtatutū eſt. Gratus epūs dixit, ergo ꝑſuaſio interdū prudētes ſolet arcere à pctis, dum imprudētes debet metus hmōi conſtringere, ſi ſanum conſiliū reſpuunt, & ſalutare mandatū. Si ergo laici ſunt, poſt commonitionē ſi contēpſerint, à communione ſeparent̃, vniuerſi dixerunt, placet.

E IIII ¶Gratus epūs dixit, & ſi infinita ſunt, quæ lege ꝑſcripta ꝓficiētia diſciplinæ, & vnuſqſqꝫ nr̃m tractatu aſſiduo & commonitōe frequēti ꝑ ſingulas quaſq̀ꝫ ſpēs ꝓficiētes ad diſciplinam poterit populos inuitare, tñ aliqua ex eis ꝓpter blaſphemias ſuggerēda ſunt à nobis & in Cōcilio ſtatuēda, ſi videt̃ vobis pari ſn̄ia teneant̃ etiā hi q cū viduis cōmorant̃, & nulla ſecum germanitate coniuncti ſunt, vniuerſi dixerūt, iuxta viduos & viduas eadē lex maneat & ſn̄ia.

F V ¶Primatus epūs Begiſilitanus dixit, ſuggero ſanctitati vr̃æ, vt ſtatuatis nō licere clericū alienū ab aliquo ſuſcipi ſine lr̃is epi ſui, neqꝫ apud ſe retinere, nec laicum vſurpare ſibi de plebe aliena, vt eū ordinet ſine conſcia eius epiſcopi, de cuius plebe eſt, Gratus epūs dixit, hæc obſeruantia pacē cuſtodit. Nam & memini in ſanctiſſimo Concilio Sardicēſi ſtatutū, vt nemo alterius plebis hoīem vſurpet, ſed ſi forte erit neceſſari⁹, petat à collega ſuo, & ꝑ cōſenſum habeat.

G VI ¶Nicaſius epūs Culuſtitanus dixit, credo placere ſuggeſtionem meam ſanctitati veſtræ & diſplicere vobis, vt q ſeruiunt deo, & annexi ſunt clero non accedant ad actus ſeu adminiſtrationem vel ꝓcurationē domoꝝ, Gratus epūs dixit, & Apoſtoloꝝ ſtatuta ſunt quæ dicūt, nemo militans deo ingerit ſe negotijs ſecularibus, ꝓinde aut clerici ſint ſine actionibus domorum, aut actores ſine officio clericoꝝ, vniuerſi dixerunt, hoc obſeruemus.

H VII ¶Caſianus Vſulēſis epūs dixit, ſtatuat grauitas vr̃a, vt vnuſqſqꝫ clericus vel laicus nō cōicet in aliena plebe ſine lr̃is epiſcopi ſui, Gratus epūs dixit, niſi hoc obſeruatum fuerit cōio fiet paſſiua. Nā ſi cū lr̃is receptus fuerit, & concordia inter epōs ſeruat̃, & nemo ſubtilis alterius fugiēs cōionē ad alteꝝ latēter accedit, vniuerſi dixerūt, oībus ꝓuides & clero & laicis cōſulis.

I VIII ¶Magnus epūs Aſtuagēſis dixit, qd dilectioni vr̃æ videt̃: ꝓcuratores & actores etiā ꝑ ſe tutores pupilloꝝ ſi debeant ordinari, Gratus epūs dixit, ſi poſt depoſita vniuerſa, & reddita rōcinia ſi actus vitæ ipſoꝝ fuerint ꝓbati in oībus debēt cū laude clerici, ſi poſtulati fuerint honore munerari. Si em̃ añ libertatē negotioꝝ vel officioꝝ ab aliquo ſine cōſideratōe fuerit ordinatus, eccl̃ia ĩfamat̃, vniuerſi dixerūt, recte oīa ſtatuit ſctitas tua, ideoqꝫ ita ē & nr̃a eſt qq̊ꝫ ſn̄ia.

k IX ¶Metus Canonēſis epūs dixit, recte ſtatutū ē, vt obnoxij alienis negotijs nō ordinent̃. Tñ dimiſſi & grãs referre debēt, & à clericoꝝ ĩiuria tēpare, & ipſis nō liceat clericos nr̃os eligere apothecarios vel ratiocinatores, Gratus epūs dixit: Nulli dubiū eſt qđ oēs, vl̃ dñi, vel ꝓcuratores, vel qcūqꝫ præſunt, cū audierint ſaluberrima inſtituta Cōcilij, & ſibi eē cōſultū, nec impeditū, ꝓpriā debebūt tēperare iniuriā in clericis nr̃is, qđ ſi iniuria cōſtitutōis imperatoriæ clericos inquietādos putauerint, ſi defenſio Eccleſiaſtica nos nō deridet, pudor publicus vindicabit̃, vniuerſi dixerūt, ſaluberrimæ ꝓfeſſiones debuerunt à tanto concedi conſilio.

L X. ¶Felix epūs Baienſis dixit: Nullus debet collegæ ſuo facere iniuriam, multi em̃ & trãſcēdunt ſua, & vſurpant aliena ipſis inuitis, Gratus epūs dixit, auaritiæ cupiditatē radicē omniū malorum eſſe nemo eſt qui dubitet. Proinde inhibēdum eſt, ne quis alienos fines vſurpet, aut tranſcendat epiſcopū collegam ſuū, aut vſurpet alterius plebes ſine eius petitu, quia inde cætera mala omnia generantur, vniuerſi dixerunt, placet, placet.

M XI ¶Elpidophorus Cuicalitanus epūs dixit, ſtatuat ſanctitas vr̃a vt clerici q ſuꝑbi vel contumaces ſunt, coerceant̃, vt q minores maioribus irrogauerint iniurias, metū habeant, Gratus epūs dixit, manifeſtū eſt illum non eē dei, q humilitatē contemnit ſed diaboli, q ſuperbiæ inuentor & princeps eſt, vnde ſi qs tumidus vel contumelioſus extiterit in maiorē natu, vel aliquam cauſam habuerit à tribus vicinis epiſcopis, ſi diaconus ē arguat̃, ſi pbr̃ à ſex, ſi epiſcopus à duodecim conſacerdotibus audiat̃, vniuerſi dixerūt epiſcopi, contēptus debet contumaciæ & ſuꝑbiæ in oībus frangi, cauſa vero ꝓ ꝑſonis ab ſtatuto numero audiatur.

N XII ¶Antigonus epūs Matirenſis dixit, grauē iniuriam patior, & credo dolere ſanctitatē veſtram contumeliam meam, & computare cōem iniuriā. Optantius cū ſe repñtaret, pactū meū habuit, & diuiſum eſt, vt illiciat populorum imperitorum animas contra diſciplinam, contra

Euange

Euangelicā traditionē contra pacē placitā. Nam ſi ſibi poſſe cōtingere arbitrarent̃ nunq̃ ꝑfe-
cto in frēm aliquis deliquiſſet, vñ aut initam pacti ſui obtineat firmitatē, aut conuentus ſi ſe nō
cohibuetit Eccleſiaſticam ſentiat diſciplinam, vniuerſi dixerunt pax ſeruet̃; pacta cuſtodiant̃.
XIII. ¶Abundātius eps̄ Adumetinus dixit, in noſtro Concilio ſtatutū eſt, vt non liceat cle- A
ricis fœnerare quod ſanctitati tuæ, & huic Concilio videatur præſenti placito deſignet̃. Gra-
tus eps̄ dixit, nouellæ ſuggeſtiones quæ vel obſcuræ ſunt, vel ſub genere latēt inſpectæ à no-
bis formam accipiēt. Cæteꝶ de q̄bus aptiſſime diuina ſcriptura ſanxit non differēda ſnīa eſt,
ſed potius exequenda, ꝓinde quod in laicis rep̄hendit̃, id multomagis clericis oportet p̄dāna
ri, vniuerſi dixerunt, nemo contra ꝓphetas, nemo contra euangelia facit ſine periculo.
XIIII ¶Gratus eps̄ dixit, iuxta ſtatuta concilij & meę mediocritatis ſnīam, placet facere reꝶ B
oīm concluſionē, vniuerſi tituli deſignati & digeſti teneant ſnīas ſuas. Sanè credo vos retine-
re multis Concilijs à patribus noſtris, & traditionē temerariam eē damnatā, & rebaptizatio-
nis impietatē eſſe puniēdam, quas res etiam noſtro Concilio credo iam terminū accepiſſe, re
liqua vero quæ vel facta vel dicta ſupius comp̄henſa ſunt, vel alijs Concilijs conſcripta quę ſe
cundū legē inueniunt̃ cuſtodire nos oportet. Si q̄s vero ſtatuta ſupgreſſus corruperit vel ꝓ ni-
hilo habēda putauerit, ſi laicus eſt, cōmunione, ſi clericus eſt, honore priuet̃, vniuerſi dixerunt
placet, placet. Gratus epūs dixit, ſupeſt iam vt placita oīm noſtroꝶ quę ad conſenſum veſtrū
ſunt ſcripta, veſtra quoq; ſubſcriptōe firmetis, vniuerſi dixerūt & conſenſiſſe nos Concilij hu
ius ſcripta teſtant̃, & ſubſcriptōe noſtra conſenſus declarabit̃ noſter & ſubſcripſerunt.

Incipiunt capitula concilij carthaginēſis ſecūdi

¶Vt trinitas & credatur, & prædicetur.
¶Vt caſtitas à leuitis, & à ſacerdotibus cuſtodiatur. 1
¶Vt chryſma & benedictio puellaꝶ, & reconciliatio pœnitentium à p̄sbyteris non fiant. 2
¶Vt presbyter pœnitentem iuſſus ab epiſcopo ſuo reconciliet. 3
¶Vt diocœſis quæ epiſcopum nunquàm habuit, non habeat. 4
¶Vt qui criminibus implicati ſunt, clericos non accuſent. 5
¶Vt qui excommunicatum alterius ſuſceperit, excommunicetur. 6
¶Vt ſi presbyter excommunicatus ſacrificare præſumpſerit, anathematizetur. 7
¶Vt ſi presbyter inconſulto epiſcopo agenda celebrauerit, honore priuetur. 8
¶Quanti debeant iudicare ſacerdotem atque leuitem. 9
¶Vt nullus parrochiam alienam præſumat. 10
¶Vt ſine conſultu metropolitani nullus ordinetur epiſcopus. 11
¶Vt qui contra profeſſionem, & ſubſcriptionem ſuam venerit in Concilio deponatur. 12 15

Incipit concilium ſecundum Carthaginenſe: habitum Era. CCCC. XXVIII.

GLoriosiſſimo imperatore Valētiniano Auguſto quarto, & Theodoſio viris cla C
riſſiıis conſulibus. XIIII. Calē. Iunij Carthagine in Baſilica perpetua reſtituta
cum Genedius eps̄ vnà cum victore Adriano. & alio victore Pupinianēſe & cæ
teris coep̄is ſuis ꝓinciaꝶ diuerſaꝶ conſediſſet, Genedius epūs dixit.

¶Capitulum Primum.

¶Omnipotenti deo gratias refero, qui ꝑmiſit vt ſecundū commune conſiliū habitū in p̄torio D
etiam ita iuxta tenorē petitōis literaꝶ meaꝶ ad Carthaginē ꝓ fide atq; vtilitate Eccleſiaſtica
veniretis, licet non oēs tamē quoniam charitas totum ꝑſuadet, vt qui corpore ſunt abſentes,
nobiſcū in ſpū videant̃ eſſe coniuncti, idcirco deo ꝓpitio, quia præſentes eſtis pari ꝓfeſſione
fides Eccleſiaſtica quæ ꝑ nos tradit̃ in hoc cœtu glorioſo primitus confitenda eſt, vnde nunc
ordo Eccleſiaſticus ſinguloꝶ ex conſenſu omnium eſt extruendus atq; roborandus, vt fratrū
& coep̄oꝶ nuꝑ ꝓmotoꝶ mētes de his quæ ꝓponēda ſunt, roborent̃. Et ſicut à patribus certa
diſpoſitōe accepimus vt trinitatē quā in nr̄is ſinibus conſecratā retinemus patris & filij & ſpūs
ſancti vnitatē, quæ nullam noſcit̃ hr̄e notitiam ſicut didicimus, dei populos īſtruamus, ab vni-
uerſis ep̄is dictum eſt, planè ſic accepimus, ſic tenemus fidē Apoſtolicam ſequentes.
II. ¶Aurelius eps̄ dixit, cum in præterito conſilio de continētiæ & caſtitatis moderamine E
tractaret̃, gradus iſti tres conſcriptione quadam caſtitatis ꝑ conſecratiōes annexi ſunt. Ep̄os
inquā pb̄ros & diaconos ita placuit, vt condecet ſacroſanctos antiſtites & dei ſacerdotes, nec-
non & leuitas, vel qui ſacramētis diuinis inſeruiunt continētes eē in oībus quo poſſint ſimpli-
citer quod à deo poſtulant impetrare, vt q̄d Apl̄i docuerūt & ipſa ſeruauit antiq̄tas, noſq; cu-
ſtodia